

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 снт.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 снт.

ГРЧКЕ ПРЕТИЈЕ

Испољавање једне жалосне политике

У свом тако рећи програмном говору у Доњем Дому, премијер нове енглеске владе, Лојд Џорџ, дотичући се политике Велике Британије и њених односа према садашњој Грчкој, изјавио је: »Грчкој су Силе из Споразума предузеле дефинитивну акцију«. Он, наравно, није хтео, нити је нашао за потребно, да се прецизније изјасни о начину и средствима у спровођењу предузете акције. Нему, а и представницима енглеског народа, довољна је била констатација, да је та и таква акција одшта и предузета.

Изјава Лојда Џорџа није остављала иза себе никакву сумњу у блиско дефинитивно решење питања држања Грчке према зараћеним странама. Она је, шта више, дала права на ишчекивање дејства и резултата акције. А та ишчекивања почела су сада и да се остварују. Како атински лист »Кронос« јавља, врло строга блокада грчких обала довела је Грчку и грчки народ у тежак и скоро безизлазан положај. Оскудица у животним намирницама тако је велика, да је у неким крајевима Грчке било више случајева смрти од глади. Становништво земље, уопште узети, налази се, под притиском мера Сила из Споразума, у страховитој беди и у неиздржљивој ситуацији.

Процењујући такво стање, могло би се мислити, да ће се управљачи Грчке, чија је политика довела земљу до ивице пропасти, уразумити и бар у последњем часу створити основе за колико толико нормално стање и развијање државног живота. Међутим, такве претпоставке одвеле би погрешним путем. Пишући о жалосном стању у земљи, исти лист истиче, смело и отворено, да Силе из Споразума морају прекинути блокаду грчких обала, или да ће, у противном случају, Грчка бити приморана да им објави рат. Да ово и овакво писање атинског листа, или боље држање атинске владе, није и сувише жалосно, оно би, одшта, било прилично комично.

Из оваквог држања Ламбросовој влади блиског листа није тешко извући логичне закључке. Пре свега, оно доказује, да принудне мере Сила из Споразума према Грчкој почињу показивати озбиљно дејство и да ће продужење њихове примене донети жељене резултате. Тек у други ред долази отвореније испољавање грчке спољашње политике према зараћеним странама; та је политика и до сада била довољно осветљена, а да је и правилно оцењена од стране Сила из Споразу-

ма, доказују примењене принудне мере и садашње дрско држање меродавних грчких фактора.

Ипак заслужује повући једно упоређење. Према писању »Кроноса«, Грчка не жели и не мисли, да своју »неутралност« сведе у пристојне границе. Дајући у свакој прилици »најозбиљнија« уверавања о својој »захвалности« и свом »пријатељству« према Силама заштитницама, она сада, притерана и притиснута уза зид, да то »пријатељство«, ту своју »захвалност« и делом посведочи, посредним путем изјављује, како ће, ако не престане примена принудних мера, бити приморана да им објави рат. Тиме она, на најнесумњивији начин, утврђује, колико је у њеним уверавањима било искренности и истине. Уједно тиме истиче, да ће предвиђени рат у корист Централних Сила предузети одмах, ако јој се не да времена, да то одложи до згоднијег момента.

Да примена принудних мера није дала никакве друге резултате, довољно је и ово, па да се у потпуности својој оправдају. А витални интереси Сила из Споразума налажу не само да се њихова примена настави, него и да се оне појачају. Претње атинских управљача, потекле из потребе, да се одговорност за ужасно и неиздржљиво стање у земљи збаци са себе и баци на другога, па чак и да се оправда евентуално сурвавање државе и наро-

да у понор ратних авантура, не могу никога уплашити, а најмање Силе из Споразума, које имају и снаге и начина да заслужено казне и да науче

памети и управљаче, и заведене, и заблудели народ. Својом непромишљеном политиком Грчка може само себи нашкодити.

ПОД БУГАРСКИМ ЈАРМОМ

XIV.

Охрид је родно место генерала Бојцијева. У седамнаестој години свог живота напустио га је и отишао у Бугарску, оставивши родитеље. Отац му је одмах умро, а мајка и сестре остале у беди и невољи. Бојцијев је с времена на време слао мајци нешто помоћи, али од саршетка балканског рата ништа. Наше су власти помагале његову мајку, као и сву осталу сиротињу, с том разликом што су према њој били издашније руке. За време њене болести, а преко Бојцијева шурака попа Ахила, давани су јој лекови бесплатно, новчана помоћ, лекар и у одште за све што јој се тада нужда јавило. Све јој је чиниено. Кад му је мајка умрла, тада је и сахрана пристојно извршена. Сви чиновници и официри кали су пралоге и лично присуствовали погребу. Дакле — Срби — су указали сву пажњу мајци једног генерала, за кога су ипак знали, да је србобоб. Време се измени.

Дође издајство бугарско и наше повлачење. Случајно, или што се је тако хтело за команданта војске, која окупирала Охрид долази Бојцијев. Улази у Охрид и место благодарности на учињеној пажњи његовој мајци, прва му је брига да нареди покољ рањених и болесних војника, међу којима је био и један официр, који је, чини ми се био баш из пука, који су тај прилог за сахрану његове

мајке дали. Та бездушна наредба уз енергични протест и гнушање народа извршена је. Акт незахвалности, који је на тај начин Бојцијев извршио, оставио је врло видну мрљу на његовом иначе правдом челу. Становништво Охрида, коме су позната оба ова догађаја, видело је, колика је велика душа Србинова, а колика је незахвалност једног затуцаног Србождера, који је од тога тренутка, сваки угле међу својим земљацима изгубио, што је Бојцијев врло лепо описао, те свој гнев није ни криво, као што смо то у једном прошлом чланку рекли. Бојцијева је много ждрало, што није наишло на онакав бугаризам судећи по себи, какав је замислио; па да би колико толико маскирао отпочео је читаву серију свечаности у Охриду. Али је и ту куде среће био, јер се од Србина не прави Бугарин. Како је та варош богата у прквеним развалинама, то му је било лако наћи повољне свечаности. Неко му шапу, да се тих дана навршује хиљаду година одрођења св. Климента. По његовом предлогу образован је одбор за прославу хиљадугодишњице.

Развила се врло жива агитација поверљивим путем и преко штампе за што веће учешће Бугара у овој »народној« прослави. И намах почеше долазити изасланици из многих вароши из Бугарске, али на Македонских градова ни живе душе. На сам дан прославе узеше учешћа изасланици, чи

ФЕЉТОН

† ЛУКА РИСТИЋ И МИХАИЛО ГАВРИЛОВИЋ

Капетани — авијатичари.

Четвртог децембра 1916. године у 4 и по сата по подне сунце се бејаше сакриво за облаке над Баба планином да не гледа језовит привор. Један аероплан враћајући се са извиђања бејаше ступио у очајну борбу са ветровима изнад врхове Селечке планине. Борба бејаше на живот и на смрт. У једном моменту изгледале да ће човек ум и снага победити. Ал' ко ће са стихвијом на крај извићи? Човек слабија, мора подлети и апарат се преврнуо залелуја, исправи се, пободо нос и за трен паде са висине од 3000 м. на 2000 м, понова се преврну и после кратког делујања стро-

пошта се са свом брзином и разило камењар на »Чукама«... Испод валомљених делова најмодерније направе извучена су дешеве оборица авијатичара: артиљеријског капетана II кл. Луке Ристића и пешадијског капетана II кл. Михаила Гавриловића.

И самом се небу смучило. Оно од јутрос плаче и сузама својим умља хангар у коме је побожна другарска рука положила два јунака једног до другог у дрвеним ковчезима грубо истесанам и увијеним у лепу нашу, српску, тробојку. Две свеће догоревају у кољиву док се пободена францу-

ска застава депрла под нежним поватарцем, који тежи да освоји привремени храм освети утучене другове, скрушене и несретне, окуплене око погивуних. Вод Француза и вод Срба са обореним оружјем одају почасти херојима Р. и Г. и парата с неповереним гледају ову несобичну слику и као да нам шапућу: »Човече, моћан си, али си далеко да будеш свемоћан«. Трагична тишина И да нема ових каплъ, што их небо пресипа, чуло би се треперење другарских останаја, чуло би се како мозгане живе мисли преду... »Благословен Бог наш«. У некој тишини одјекну гласним позантног проте III армије. Опело почиње. Оборене главе дитише се к' небу и молитвени талас залепрша платно на хангару... Богослужење у половани пре-

киде наш добар друг поп Љубинко, који се опрости гушећи се у сузама са својим »соколовима, који прелетајући »Возјак« и »Периспер« нађоше смрт у борби са човеком и стихвијом«. Завршујући он паде на колена, а за њим и цео скуп, и гласом пуних Бога зацела: »со свјатими упокој Христове души раб твојих«. И другови на коленима осветише Бога међу њима.

Ево команданта Аеропланске Ескадре да нам по свршеном опелу каже ко су ова два јунака. »И Лука и Михаило, представљају нам он, из класе су 41 Војне Академије 1ог септембра 1912. године постају официри и полазе да свете Косово као млади и бујни војници, један у батерији други у чети. Осветивши Косово она Брегалницом триумфују над

Сливницом 30. октобра 1913. они су горушници и као такви 1914. године полазе да стварају Велику Србију. 15. јуна 1915. године сво их где су капетани. Кад су наступили дани српске трагедије у јесен 1915. године капетан Лука врши дужност командира батерије и водећи своје људе и оруђа из борбе у борбу он их проводи, бодрећи сле око себе, кроз албанске вршине, и уверавајући свет да нас чекају бољи дани. За то време капетан Михаило већ је загрлио авијатку у којој је трезвен и раборит извиђач. Када је српска војска понова формирана у Крфу, капетан Лука пријављује се за извиђачку службу на аероплану, а капетан Михаило за пилотажу. Изабрат, капетан Лука упућује се у образовану школу код Француске Источне

сејници, офшери и војска, а грађанство је остало пресамичано од глади код својих домова, гледајући очигледну катастрофу, која због глади наступа. Изабраници Софиске општине били су као опарени, кад им је једна стара жена рекла: „Лако је вама. Ви сте сити, а питајте мене од колико дана нисам парче хлеба у устима узела. Сво жито и стоку што нам бугарска војска узео, чули смо, да су вама у Софију послали, те је вама лако беснати.“ Бадава су ови баби контра разлоге износили, она је при истини. Гости су видели колико је сати, а генерал са својима да је на сео са прославом и да му је цела ствар испала: „бош посла.“ Ни један странац, који је био у Битољу није пропуштен, а да га не доведу у Охрид. Ту је долазио и Фердинанд са Макененом, али црп у строгом инкогниту. Принц Борис је такође посетивао Охрид, али по методу свота оца, на врло кратко време.

Начин управе исти је као и у другим крајевима био. Унутрашња организација дала је овај крај на поштовање Петру Чаулеву и Милану Матову. Обојицу знамо као праве друмске разбојнике. Охридска околнина пропитала је од ових разбојника. Сви углед најви Срби, а то су бизниси председници општине и кметови поубијани су. Нарочито је од њих пропитало Дебарце — област од петнаест села, која је позната са своје неустрашимости из турског режима. Колико су ови бездушници у својим дивљаштвима ишли далеко нека нам послужи овај пример: Анђелка Поп-Трајковића председника велпошке општине мучили су на овај начин: пошто су га крвнички испребијали и ножевима читава два сата боцкали, попили су га гасом и запали, те је у најстрашњим мукама душу испустио.

Одмах по уласку бугарске војске ухапшено је око шездесет грађана и грађанки и тек пошто су добар откуп дали, спасли су се затвора. Све имајуће трговачке радње оплаћане су. На станове чиновничке и домове угледних, али имајућих грађана, бесомучно су кидасали. Последње су оплаћали под изговором, да се траже ствари гривих. Практика једна и иста у свима местима. Два најугледнија Србина Николу Дедовића и Колета Главинчевића са још једно двадесет се

љака интернирали су за Софију, али нико не верује, да су живи. Ђавату прешли.

За окр. начелника дошао је неки Белев, нама већ познат из изјаве, коју је Охридцима учинио Он је прави тиранин био. За њим је увек ишао жандарм, па не ода ли му почист грађанив, одмах га жандарм на лицу места шибва. Ручкове и вечере морала су му наименде грађани саремати, као некад турским зулумћарима под Турцима. Са своје грубости неће га Охридци тако лако заборавити. Ова је намест скоро из Охреда уклоњена. За председника општине дошао је из Бугарске неки Аџов, који је са собом довео секретара такође из Бугарске. И овде је као и на другим местима резервисана храна и остале животне намирнице. Народ је гладан, јер тај крај кад берићет најбоље понесе не може исхранити околну, а зна се, да је прошла летина подбацила, те је се беда удвострочила. Док су српске власти у времену повлачења и пре овога народу делиле жито, Бугари ми из уста узимљу, оно што је својим крвавим знојем првзредило. Никакво чудо. Бугари тиме не губе, већ на прогив добајају, пошто се држе своје девизе: што мање Срба тим боље. У Охриду су ово достојно извели. **Ђ.**

ПРЕДЛОЗИ МИРА

Скандинавске владе упућују ноте о миру

Копенхаген, 18. дец.

Скандинавске владе дале су својим посланствима налоге да доставе зарађеним владама ноте, које симпатизу са нотом председника Вилсона. Ове владе изражавају наду да ће апел председника Вилсона имати срећан резултат. Оне сматрају, да би се огрешиле о своје дужности, кад се не би придружиле са симпатијом напорима, који теже да учине крај ратним ужасима.

»Политикен«, званичан орган данске владе пише, да је Данска далеко од намере, да се меша у рат сила. Неутралност Данске остаје апсолутно непромењена. Али, ниједна земља не би могла оста-

ти неосетљива пред ште- том и патњама проузрокованим ратом.

»Норвешке Новине трговине и морине« пишу: »Одговор Немачке казује, да је у овом тренутку немогуће склапати мир и сва подстицања неутралних у погледу мира могу само изазвати раздражење«.

Остали листови критикују оштро акцију неу-

тралних сматрајући је узалудном.

Послате ноте не означавају никакво средство, никакву методу акције, већ само изражавају жељу, коју више зарађених нису познавали код неутралних. Надати је се, да ове ноте неће изазвати негодовање упркос неподесности момента, у коме се јављају.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —

Солун, 18. децембра

У току јучерашњег дана била је цела област изванредно жива код Стјуме.

У војни Мајавага јака артиљеријска борба.

На фронту код Битоља артиљерија узел. Непријатељска се авијатика повећала и поста- ла активна.

Француски коминике

Париз, 18. децембра.

Западно од Твира Французи су извршили препад на један немачки ров који је врло добро устројено. У току јучерашњег дана објави обострана давољња код Авра и на левој обали Мале.

Италијански коминике

Рим, 18. дец.

На целом фронту наша је артиљерија тукла непријатељске положаје и одбрањене линије. Непријатељска је артиљерија избацила више метака на вршину Гориду и предграђе, не учинивши никакву штету. На Карсу претпрошле ноћи наше су трупе осујетиле један непријатељски препад на наше истакнуте положаје.

Руски коминике

Петроград, 18. децембра

Наша је артиљерија разјурила три непријатељске чете у долини западно од села Присуча. У области села Пачкована наше су авијације направиле један непријатељски ров. Бригади рова али су заробљени или поубијани заробљени један рањени сифицир.

У истој области наша је артиљерија успешном бомбардовала једну непријатељску батерију која се налази јужно од села Сибино. Румунски фронт. — Неприја-

тељ живава напада наше трупе на извору реке Тасино, на граници Молдавије и западно од Солуне на изворима река Сушицафета и Путије и источно од села Коасе.

Велике непријатељске снаге, уз садејство тешке и lake артиљерије, нападају фронт северно-источно од Румуникала Серата.

Енглески коминике

Лондон, 18. дец.

Наша је артиљерија тукла претпрошле ноћи непријатељске положаје у близини Сара.

У току јучерашњег дана наша је артиљерија бомбардовала непријатељске равове јужно од Транслериа. Постигнути су добри резултати.

Северно од Нев Шапела попуштен је мост на реци Ле.

Немачко дивљаштво

Дондон, 18. дец.

Алмарквот јавља: Дивљаштво Немача у вођењу сумарног свог рата достигло је свој врхунац у најлошем торелозаву трговачким заћа Један енглески пароброд, који је ишао за Порт Свид, нападнут је на 180 миља од обале и погођен са два торпеда, од којих су потонула 4 лица. Даћа је потонула са 4 мртвца. Официри и војници спасахли су се чинцима и узаренцима је при томе бомбардовано. Капетан и шеф механичар убавијени су тако на великом одстојању од потопљене даћа.

Измене у румунском кабинету

— Важне изјаве Таке Јонеску —

Атена, 18. дец.

Један радио телеграм из Вердена јавља да су се у Братијановом кабинету извршиле измене. Г. Таке Јонеску ушао је

у кабинет као министар без портфеља. Тако исто позвани су неколико чланова из опозиције да учествују у кабинету.

Нови румунски кабинет водиче могу полатику кроз и прет-зави.

Г. Т. Јонеску изјавио је »Журналу«: »Румунија се чврсто одлучила да продужи борбу. Она је уверавана да ће румунски народ, са непоколебљивим уверењем, верује у крајњу победу Савезника«.

Објављујући разлоге због којих је Румунија ушла у европски конфликт, Г. Т. Јонеску је рекао: »У овој великој борби између републиканских сила и ефикасноста, на једна на- ција ми како она мисли биде, не може избити проливне прва«.

СОМА И ВЕРДЕН

— Ситуација на западном фронту. —

Париз, 18. децембра

У тренутак, када Немачка поставља проблем мира, она се труди да докаже како је њена победа потпуна на свима фронтима. Зна се, како је она експлоатисала заузеће Букурешта. Али, она треба да понизити успомене на крваве поразе, које је она претрпела у току 1916. г. пре румунске кампање.

О Вердену Немци не говоре ниједне речи. Они се чине, да су смели с ума последње француске победе код Дуомона, Воа и Поавра.

О битки на Соми она са беспримерном дрскошћу уверавају свет, да су они победници. Од пре 8 дана, по налогу немачког генералштаба немачки радио телеграми говоре о немачкој победи на Соми. Свака су пак повнати резултати битке на Соми. Ова битка зауставила је све немачке напоре на Вердену. Она је принудила Немце да концентрују велики део снага на нашем фронту и допустила је Русима да наставе своје и бедоносне напоре, да доврше уништење свих аустро-не-мачких армија и да задобају 400 хиља заробљеника. Она је допела Англо-Французима 105.000 заробљеника, 350 тешких и по-сквих топова, 1.500 митраљеза.

Наједну стопу земље заузеле од нас на Соми нису Немци претотели, док смо ми Немцима претотели на Вердену већи део њи-

Војске по чијем свршетку 7. августа распоређује се у ескадрилу I армије. Пок. Михаило без мало у исто време одлази у Француску ради изучавања пилотаже и по свршеној обуци распоређује се у исту ескадрилу. Кад су српске делције почеле лупати врата на својој кући, јер нови господар неће добром вољом да их отворе, капетан Лука служи као будно око своје армије. Пок. Михаило скоро је дошао из Француске у ескадрилу и судбина је хтела да при првом слом лету на фронт четвртог децембра 1916. године у 4 и по час поподне погине заједно са својим кругом пок. Луком!

Командант заврши. „Поздрав на десно“ одјекну на француском и на српском језику. Другови оборених глава пришоше ковче-

зима, и догоше их у кола сложише. Спроводе се крену. Место Бетовена топови са Селета заурлаше химну војни. Ускоро затим стражари на друму са страхопоштовањем поздрављаху тела великих духова, која пређаху својим гробовима. А небо једнако плакаше!...

Малена црква у селу Д. Врбени морала је данас задрхтати на својим старачким ногама. Подигнута Бог ама када, на једно 500 м. јужно од самог села, на северној падини једне благе косе испресецане црвеном мрежном бугарским ровова, она се тако са крила да треба да не доћи па је једва видети. Људи али време, ко ће то знати, синули су са црквице обележје — крст, и да није старог гробља са јужне стране и новог, војничког, са источ-

не сваки би је сматрао за кућу узурпире фамилије у којој је сада једини суверен жена. Кад у њу уђете она се сва окрене да вас види и да вам по ледом каже колико вам је захвална: њу одавно нико не посећује, црквена песма одавно је у њој умукла, па и плач који јој је спола, из гробља, долазио и њега више нема, јер су стари гробови заборављени, а нове нема ко да оплаче (а ко их може и оплакати кад се многи и не знају чији су). И тако, та тишина можда годинама као неуматни деспот над овом околном владом. У последње дане она је прекидана тихим ходом побожних војника који сахрањиваху у једва ископане раке своје другове или старешине. А када је ратна бујица несадржимо одјурела к северу краљица »тишина« поново

се вратила у своју област. И данас, шестог децембра 1916. год, на Никол дан, за неколико тренутака она морале са свога прага отићи, јер ево авијатичара где тихо носе своја два најбоља круга да их предаду на негу материјалима.

Попутних глава Французи и Срби спустише ковчеге преј ископане раке и последњи пут скупише се око својих другова која одлажаху. Талас црквених песама захуја, пререче задрхта, границе на дрвету затренирше, црква се стресе под болом присутних.

Молитва се прекиде. Ево другова где оће да кажу последње »забогом« најмилијни.

Далеко од тога да ћемо патити кухом ми, другови ваша, Луко и Михаило. Ваша смрт хаће нам само више полети да заједно по-

чето дело славно завршио, враћајући се уздикује бодра друг и авијатичар.

»Драги мој Луко, ја не жалим што си погинуо, али ми је жао што си смрт нашао у борби са преродом а не, брк у брк са дуниманивом Бугаро-Германом.« Али нека, твој ће батко то учинити, он ће тебе осветити... мушким гласом, нувим војничког заноса опрашта се потпуковник Јоца са својим братом Луком

Скрушен, утучен и оборене главе прилази ковчезима командир погинулих капетана капетан Сабатје. На лепом француском језику он нам цота тешкоће кроз које је ескадрила пролазила и аплавирање своју незгода благодарећи вредношћу, сигурношћу, појалности, умешности и другом особинама погинулих другова. Слу-

авијације освојења. Битка на Сони доказала је надмоћност наше артиљерије над немачком. Наша пешадија увек је била господар ситуације. Битка на Сони сломила је офанзивну снагу немачке војске на зап. фронту, док је на њој остала нетакнута.

ГЛАД У ГРЧКОЈ

Последнице блокаде

Атина, 18. децембра. Синод је сазван у краљевској палати министарски савет, под краљевим председанством Грчки престолонаследник је такође присуствовао савету и дискутовано је о мерама које треба да се одмах предузму против блокаде и спољне ситуације.

Посланци Споразума такође су држали дугу конференцију на једној ратној лађи која је у котвљена у Керацини.

Јављају да је комисија за снабдевање одбавила предлог једног њеног члана који је захтевао да се за државне потребе реквизирају сви штокови намирница и провизија који се налазе у Грчкој. Она је одлучила да магацини буду у будуће отворени до 8 часова у вече и јавни центри до пола ноћи под условом да потрошња електрике не буде јача од оне пре објављивања блокаде.

Примећује се све више и више велико раздражење код атинске штампе и оне у унутрашности против блокаде чија су резултати врло непријатни.

Листови доносе инциденте који се, због оскудице у брашно дешавају по разним варошима у унутрашности.

ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ

Нереди и буне

Цетињски гувернер издао је ту скоро ову наредбу црногорском становништву:

„Још се увијек земљом клата ре поједине чете (банде), које угрожавају сигурност пучанства и чета. Опстанак тих чета (банда) омогућује се тиме што пучанство потпомаже четама храном и коном.

Свако ко се таквој чети (банди) прикључи, почиње злочинство против ратне снаге државе, па ће бити по пријекоме суду кажњен смрћу.

Но и свако, па и како утвђено пружање помоћи једној таквој чети (банди) или појединим

четашима, било давањем хране, коњака или било набављањем оружја и муниције, пада под одредбе пријеког суда, као исти злочин или сукривља код њега, па се злочинац кажњава смртном казном.

Осим тога придржајем си право да казним цијеле оне капетаније у којима се задржавају такве чете (банде), а које пучанство помаже.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Одговор Споразума.

Из Атине јављају да ће Споразум одговорити крајем ове године на немачке предлоге за мир.

Изјава Т. Јонеска.

Из Атине јављају да је Т. Јонеску изјавио дописнику „Журнала“ у Букурешту да је уверен да ће Споразум победити.

Сумаронски рат.

Немачка је известила Сједињене Државе да ће сумаронски рат отпочети одмах после савезничког одбијања предлога о миру.

Енглеска и Грчка.

„Морниџ Пост“ пише да је апсолутна потреба да се блокада обала старе Грчке што више појача. Треба дати строгу лекцију Атинској држави, а тај удео прада савезничкој флотили. Треба ројалисти-германцима да знају да се од њих тражи рачуна и да је Енглеска у стању да уништи германофиле пошто се је решила да по сваку цену победи Немачку.

Митинг у Атини.

Грчки лист „Емброс“ јавља да је данас у Атини велики митинг на коме је извршен протест против блокаде и резолуција која је упућена Споразуму.

Споразум и Грчка.

Из Лондона телеграфички: Јављају званично, да су последна три дана држане стално конференције између британске владе и г. г. Рибор, Томаса и других представника француске владе приспелих у Лондон. Већало се о Грчкој Обе владе сложили су се потпуно у питању Грчке.

Трећа нота Немачке.

Атински лист „Скрип“ у свој јучерашњем броју јавља да сазнаје из дипломатског извора, да ће немачка влада ускоро упути

Опомињем свакога да се канивнице „Андреа Хофер“ и ту га је извршења наведених кажњивих дјела, јер ће се против свих злочинаца поступати с безобзирном строгости.“

Ова наредба цетињског гувернера, показује двоје: 1). да је стање у Црној Гори сувише несношљиво, а 2). да се народ у Црној Гори одмеће у планеве и буни противу садашњег режима.

ти неутралним владама трећу ноту, у којој ће наговестити услове, под којима би закључила мир.

Грчка и мир.

Атински лист „Емброс“ јавља да ће се Грчка придружити напорима Сједињених Држава и Швајцарске у корист мира.

Ламбросов кабинет.

Грчки лист „Акрополис“ јавља, ако Споразум не преда ноту атинској влади грчки ће кабинет дати оставку и прва дужност нове владе биће да сазове парламент.

Паци на пољу части.

Виконт Етиен де Фонтеиј, син некадашњег отправника француског посланства у Београду графа де Фонтеија, поинуо је јуначки као командир чете и резервни поручник 25. септембра у Пикардији.

Колико је волео Србе и Србију познато је свима његовим многобројним пријатељима у Београду, који су га прозвали Стефановић, па се тако и потписивао.

У јануару ове године погинао му је и старији брат Шарл, као резервни потпоручник у Шампањи те су тако њихови врли родитељи приложили оба своја сина на олтар отаџбине.

Слава им!

28. пр. мес. пао је славно на пољу части за слободу наше Отаџбине Владимир Н. Стојић, књижевник из Врање.

Слава му и лака српска земља.

Синио печење.

„Арбајтер Цајтунг“ доноси: „Листови из Инсбрука јављају: 23. септембра нестало је пас д-ра Лудвига Ленцнера, трогодишњи енглески преспелчар, у вредности 1000 круна. Др Ленцнер је поднео пријаву и показало се ово пас је отањено у банту гостио

премамо неки Јозеф Сингер, одвео га собом и продао своје пријатељу Вилхелму Проферу за 7 круна. Профер је цето заклао и појео. Ствар је дошла пред суд и Сингер је осуђен због крађе на 8 месеци затвора и да плати за цето 1000 круна, а Профер на 50 круна глобе или пет дана затвора зато што је купио сумњиву робу.“ Како Аустрија оскудева животним намирницама, Профер је доста јефтино „омастрио“ брк.

Пожар на броду.

Из Кира јављају, да је избио велики пожар на једној енглеској лађи укотвљеној у пристаништу Александрије. Лађа је пропала.

Заустављене лађе.

Према вестима из Атине грчке лађе „Патрис“ и „Фриксос“ заустављене су у Гибралтару.

Читуља.

Породицу Грчановића из Охреда задесила је тешка жалост. Шестогодишњи синчић г. Јефта Грчановића, учитеља, преминуо је јуче после тешког а кратког боловања. Тужно погођеним родитељима наше дубоко и искрено саучешће Малом покојнику нека Бог ка рајско насеље међу великим анђеоским жртвама за слободну Велику Србију.

Благодарност.

Приложени су Владјанин Комесарић:

Гг. Љуба и Ђура Језић 100 драхми, да се разделе сиротним српским избеглицама 18. окт. мес. кога је дана 40 дана од дана, када је јачи погинао њихов брат Вошко П. Језић, резервович потпоручник.

Владјанин Комесарић и овим путем изјављују у име сиротних српских избеглица своју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Владјанин Комесарић од 16. дец. 1916. год.

понајући њега ми појмамо шта је наша најмилија сестра по оружју, авијација, сирћу ових хероја изгубила. „Али продужује командир, у место да останемо збуњени и жалошћу утучени ми ћемо гледајући на вас растати се са нама са још већом запојношћу и подстрекнути осветом баџићемо се на посао са полетом који ће бити достојни ових, који се вашим друговима назвали желе.“

У име команданта српске авијације поздравља се капетан Маве. Пошто нас је упознао са детаљем погинулих јунака у последњим нашим операцијама, у којима је и он учествовао — нарочито у повлачењу кроз Албанију — капетан Маве обратио је се духовима погинулих молећи их да мирно путују, а он ће се

осталим друговима продужети дело на ослобођењу потлачене домовине, коју је и он заволео као своју лепу Француску.

Говори престадохме. Свештеничка рука прели тела покојника и чу се чекаћ где закуцава горње табле на ковчезима. Зашкрипа конопац и у јужну раку спусти се тело пок. капетана Луке, а у суседну северну тело капетана Михаила, под почасном палбом једног вода пешадије, тачво у 5 сати 20 минута по подне.

Испод андова трећепозиваца земља се сручи и парајући зваччи... Са „вјечнајом памјат“ на уснама сви се развиђоше. Ноћ у велико паде. Топови код Битола затупаше, земља се потресе, из пукотина црквених поплашени гуштер излете, паук у својој ире

жа окрену се и понова заспа, и да ипак не поче своју песму у храму рекао бих да ноћна тишина отвара гробове и да се скромни становници дижу да виде новодошавше. Небо и даље плакаше. А кад се све утиша у сиротом гробљу две нове крстаче и две нове хумке ко две сестре једна уз другу, говораху нам да човек не живи само за себе већ и за њега, чим гине за њега. С П.

Из Обавештајног Биро-а Српског Црвеног Крста

Здравко Митровић и Никола Николајевић, да се јаве Љуба Језићу поручнику пошта број 72, имају карте од куће.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта — Српски авијацијски извештај — Солун, 18. децембра. 17. децембра није се ништа важно десило на фронту српских армија.

Нота председника Вилсона Немачкој. Лондон 18. децембра.

Дописник „Дејли Телеграфа“ у Вашингтону телеграфички:

Ускоро ће председник Вилсон упутити немачкој влади једну ноту у којој ће изнети своје предлоге на одговор Немачке на предлог о миру од стране председника. У том документу председник ће Вилсон објавити да је неопходно за америчке интересе да немачка војна превласт буде уништена.

Крвави метежи у Минхену. Париз, 18. децембра.

Дописник „Матена“ у Цириху телеграфички: Крвави су се метежи одиграли четвртог децембра у Минхену. Разјарена толпа напала је на важне радње у вароши.

Нови румунски кабинет. Јаш, 18. децембра.

У нови румунски кабинет поред г. Таке Јовеску ушли су и принц Михаило Кантакузес и г. Грециано и Истрати.

Савезници одијају мир. Париз, 18. дец. (званич.)

Савезници, свесни озбиљности момента и својих захтева, у потпуном споразуму између себе и са својим народима одбијају предлоге немачког мира, који су потпуно неискрени.

Нереди у Шлеској. Париз, 18. децембра.

У Катовацу, у Шлеској избили су ономед крвави нереди Војници су одбили да пуцају на масу.

Социјалисти за рат. Париз, 18. дец.

Социјалистички конгрес изгласао је огромном већином гласова резолуцију, да Савезници морају наставити борбу до коначног ослобођења свих подјармљених народа и заузетих земаља.

Светозар Лешосавић, телеграфста да се јави Благому Милошевићу обавезнику пошта бр. 76 има карту од оца.

Неколико Стојићевих, обавезника војни да се јави своје брату Светислану Стојићеву војнику пошта бр. 32.

Да се обрате овом броју у саточним адресама да им се пошљу оригиналне карте и то: Јов П. Јовановић из Крагујевца, Светозар Радовановић из Липнице, Аћим Радосављевић из Млакенонца, Драгољуб Бранковић из Београда и Светозар Стевановић из Београда.

САОПШТЕЊА

— Милија Ерић, рез. поручник, војна пошта бр. XX, моли се да јави г. Тодора Доробљана професо

ра бив. у Крагујевцу и све остале познанике и пријатеље, који позвају Живојина — Душан Марковића, рођеног у Горњем Милановцу, гимназијцу учео у Крагујевцу и учитељску школу у Неготину, да јави на горњу адресу: је ли Живојин жив и где се сада налази. 2-3

— Бранко Мазаревићу, шефу преског бироа Крф. — Ја и Бора до 11. децембра зарадио смо. Примили сте писма од 5. нов. Твој отац Ђока.

— Беда Борговић, њак наредник и гимназијст Александар Борђа Секулића, из Београда, нека се одмах јаве Михаилу Костићу комесару III одељења, војна пошта бр. 216, преко кога их тражи фамилија из Србије. Ако ко шта зна о њима — моли се да јави на горњу адресу.

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — шпартана и нешпартана. Коверти, Увијајућа хартија;

ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне каквоће.

ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОЏУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у вредно лежим муструма.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и аксидентне. ПЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 лепта и 1 драхма

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ нисек „Бела Кула“ ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

СИНОВИ Г. А. КРЕРА И КО ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мјрвек, чинџа, канџа, платна, мушета. Париских артивала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на митно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитета:

Нестос	Књига	Цена	1.—
„	Глубек	„	0.80
„	Јавк	„	0.65
„	Афрос	„	0.50

Најстарија и највећа радња у Солуну
нове поведне робе

МЕРКАДО ЛЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приселе су огромне количине МЕКИНТОША за господомаме, за г. г. пешадијске и коњичке офицере

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских палета-а од плиша, штофа и т. д. изједгавтнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приселе штотофови за костиме, велике шаринге од певичоти, сабарлина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

ВЕЗУВНО
ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са **везувне лаве**
— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —
ЦРНО И БЕЛО

Бурдњима и на врху, у мачину Пиркијева улца бр. 7—сокачли.

Дрегерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА
М. ПОЛИЧЕВИЋ и КОМП.

кобила је велику количину таласких вина, као: Марсала, карбонате, Везув и бело Депасти. Продаја у флашама по мереним пенкама.

Магазин се налази на кеју то франц Генерал Штаба. 12

Стовариште
израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Екстра-Финна

Ставља на знање овој поштованој војној клијентици да је француска чувена кућа Ј. Бастиос отворила стовариште цигара и цигарета у белым пакећима, чиста Хавава, нарочито на господо офицере, као и у плавим и ружичастим пакећима.

Стовариште се налази у улици Победи (Никје) Бр. 39.

Продаја искључиво само за војничке савезничких змија.

Продаја на велико и на митно. 26—30

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње болести.—Управник болнице за заразне болести

Према сваког дана од 11—12 часа и од 5—6 по подне у француској болници ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 3—4 по подне у својој кући улца престола, наследница Ворфа бр. 35 — упоредно са булеваром краља Константина

Поткожно убретавање Неопластичантиса као и новог француског препарата „Galy“ против сифилиса 46—

Атинска Банка

ова част известити публику, официјаре и војнике, као и српске избеглице да је отворила једну филијалу

у њу улце која чак угао са Грчком Народном Банком, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе велике новеца њихових породицама у Француској, Алжери, Гвинеју, Русији, Корзизи и свих француских колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране монете, емисију кредитних картица; наплате за исплате у свима варошима Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзансоне наплате и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депозовање новчаних прилога који су му наменени.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварицу.

Потрудили смо се и наставили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

Куваћемо чисту српску каву.

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

8—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да у лаву пушите саме цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкрасније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ПУВАНЦИНИЦИМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 66—90

Српско Трговачко Друштво А. Д.
из Београда.
— СОЛУН —

Улица Победи бр. 11, на кеју до блокова „Пате“ (средњег)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши објавне и телеграфске новчине исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским уплатницама у свима монетама.

Уз сваку пошталку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Према новцу на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 66—

УПРАВА.

Најбоље и најкрасније су

CIGARETTES Philippi

Улица Франк 31 66—2 Солун.

Нова Књижара

МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Ведимо стовариште свих канцеларијских потреба. Продаја нагло и детаљ.

Препоручује се свима надлежним и канцеларијама.

Цене најумереније. 64—2

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

ВАРУХА САЛТИЕЛА и С. СКАТЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате наше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и кулантно радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 83—